

INTERPELLATION TILL STATSRÅD

Från Riksdagsförvaltningen
2026-06-30
Besvaras senast
2026-08-11

Till justitieminister Gunnar Strömmer (M)

2025/26:585 Registrering av utländsk påverkan

Foreign Influence Registration Scheme (FIRS) är brittisk lagstiftning som trädde i kraft den 1 juli 2025 och återfinns i del 4 i National Security Act 2023. Syftet med lagstiftningen är att öka insynen i aktiviteter utförda av vissa främmande makter eller personer som utgör en nationell säkerhetsrisk.

FIRS kräver att individer som agerar på uppdrag av främmande makt registrerar sina aktiviteter hos brittiska myndigheter. Om en sådan registrering inte görs kan en person dömas för underlåtenhet av registrering av främmande påverkan till fem års fängelse för denna underlåtenhet.

Den förstärkta nivån i FIRS ger inrikesministern befogenhet att kräva registrering av ett bredare spektrum av aktiviteter för specificerade länder, delar av länder eller utländska statskontrollerade enheter när detta är nödvändigt för att skydda Storbritanniens säkerhet eller intressen.

USA har sedan länge haft Foreign Agents Registration Act (FARA), som infördes 1938 och som kräver att personer som verkar på uppdrag av en utländsk makt registrerar sig hos U.S. Department of Justice och redovisar sin aktivitet, sin finansiering och sina utgifter.

I mars 2024 antog Frankrikes nationalförsamling lagen mot utländsk påverkan (Loi visant à prévenir les ingérences étrangères), som syftar till att motverka utländsk påverkan, vilket inkluderar ett obligatoriskt register för lobbyister som agerar på uppdrag av stater utanför EU och användning av algoritmbaserad övervakning för att upptäcka misstänkt internetbeteende kopplat till utländskt inflytande. Förpliktelsen omfattar även tankesmedjor och utbildningsinstitutioner som tar emot donationer från icke-EU-källor. Underlåtenhet att registrera kan medföra fängelse i upp till tre år och böter på 45 000 euro för personer samt böter på upp till 225 000 euro och uteslutning från offentlig finansiering för företag. Lagen ger även administrativa myndigheter befogenhet att frysa tillgångar hos individer, företag eller organisationer som bedöms vara engagerade i utländsk påverkan.

I Sverige finns det inte någon lag som ålägger aktörer att registrera sig om de agerar på uppdrag av främmande makt. En sådan lagstiftning skulle bland annat tvinga de moskéer eller organisationer som samarbetar med regimerna i Iran eller Turkiet att registrera sig och därmed skapa större insyn i vilket inflytande

regimer som bedriver spionage eller annan antagonistisk verksamhet i Sverige har i det svenska civilsamhället.

Även organisationer och företag som agerar som en front för Kina eller Ryssland skulle bli tvungna att registrera sig och därmed ge rättsvårdande myndigheter och allmänheten en bättre bild av vilka syften och intressen olika organisationer har.

En sådan registrering skulle också kunna motverka att svenska skattemedel används för att finansiera andra länders underrättelseverksamhet, såsom i det uppmärksammade fallet med Imam Ali Islamic Center och dess samröre med iransk underrättelsetjänst.

Sammantaget skulle Sverige bli mer resilient gentemot utländsk påverkan om aktörer, speciellt de aktörer som agerar på uppdrag av antagonistiska stater, ålades att registrera sig som en aktör som agerar på uppdrag av främmande makt.

Med anledning av detta vill jag ställa följande frågor till justitieminister Gunnar Strömmer:

1. Avser ministern att verka för en lagstiftning som i likhet med FARA och FIRS ålägger aktörer som agerar på uppdrag av främmande makt, med en antagonistisk agenda, att registrera sig?
2. Bedömer ministern att en sådan lagstiftning skulle bidra till ökad transparens och stärka rättsväsendets möjligheter att identifiera organisationer, samfund och andra aktörer som tjänar främmande makt och som har antagonistiska avsikter?
3. Delar ministern bedömningen att organisationer och företag i Sverige i dag kan verka som ombud för främmande makt utan tillräcklig insyn från myndigheter och allmänhet, och om så är fallet, vilka åtgärder avser ministern att vidta?

.....

Nima Gholam Ali Pour (SD)

Överlämnas enligt uppdrag

Rebecca Heinemann